

Blauwtong (serotype 3): het FAGG volgt situatie op de voet Situatie in België

Op 9 oktober 2023 bevestigde het nationaal referentielaboratorium Sciensano een geval van blauwtong (serotype 3) bij een schaap van een kleine kudde in de gemeente Merksplas, provincie Antwerpen. Het schaap vertoonde milde symptomen van blauwtong. Sindsdien werden enkele bijkomende besmettingen vastgesteld in België. In Nederland werd serotype 3 eerder aangetroffen bij runderen en schapen. De verwachting is dat blauwtong (serotype 3) zal overwinteren.

Geïnactiveerde vaccins tegen het blauwtongvirus (serotype 3)

Het ministerieel besluit van 9 maart 2018 betreffende de vaccinatie tegen blauwtong bepaalt de voorwaarden voor vaccinatie tegen blauwtong volgens de Europese regelgeving.

Artikel 2 van dit besluit bepaalt dat vatbare diersoorten alleen met vergunde geïnactiveerde vaccins mogen worden gevaccineerd.

De vaccins die momenteel in België zijn vergund, bevatten geen serotype 3.

Aangezien er momenteel in de Europese Unie geen vaccin tegen serotype 3 vergund en beschikbaar is, werken de bevoegde autoriteiten (FOD Volksgezondheid, FAVV en FAGG) samen om een oplossing te vinden voor dit probleem.

Er worden verschillende mogelijkheden besproken.

1. Gebruik van een geïnactiveerd blauwtongvaccin uit Zuid-Afrika: dit vaccin is voorlopig goedgekeurd voor schapen in Zuid-Afrika en bevat verschillende serotypes, waaronder serotype 3. Op dit ogenblik werd het gebruik van het Zuid-Afrikaans vaccin in [Nederland](#) niet toegelaten. Hoewel er rekening wordt gehouden met de epidemiologische situatie in België, moeten er bepaalde garanties zijn over de kwaliteit, veiligheid en werkzaamheid van het vaccin. Dit wordt verder nagegaan, onder meer op basis van informatie die door de fabrikant werd bezorgd.
2. Aanpassing van een vergund blauwtongvaccin naar serotype 3 door een wijziging (artikel 62-63 van Verordening (EU) 2019/6) of, waar nodig, een aanvraag in uitzonderlijke omstandigheden (artikel 25). Deze processen nemen tijd in beslag en het zijn de farmaceutische bedrijven die beslissen of ze een vaccin ontwikkelen, produceren en een vergunning voor het in de handel brengen aanvragen. We staan daarom in contact met de farmaceutische bedrijven, de andere lidstaten en het Europees geneesmiddelenagentschap om oplossingen te vinden en na te gaan waar de processen kunnen worden gestroomlijnd om tot een Europees vaccin te komen.

Het gebruik van levende verzwakte vaccins die niet zijn toegelaten in de Europese Unie

Levende verzwakte vaccins brengen grotere risico's met zich mee dan geïnactiveerde vaccins. Er zijn geen levend verzwakte vaccins tegen blauwtong vergund in België.

Wanneer een levend verzwakt vaccin niet in overeenstemming is met overeengekomen normen over kwaliteit, veiligheid en werkzaamheid, bestaat het risico dat het vaccin een meer of minder ernstige vorm van de ziekte veroorzaakt, hetzij direct bij het gevaccineerde dier, hetzij bij andere dieren door de verspreiding van de vaccinstam. De stam kan zich ook buiten het bedrijf verspreiden en bovendien kan er schade worden toegebracht aan de wilde fauna.

Veterinaire producten die mogen worden gebruikt tegen Culicoides spp (vector van blauwtong)

Van de beschikbare antiparasitaire middelen worden pyrethroïden als de meest werkzame beschouwd, vanwege hun algemeen erkend afwerend effect en hun bewezen in-vitro werkzaamheid tegen knijten (Culicoides).

Om een indicatie tegen Culicoides spp. voor een diergeneesmiddel goed te keuren, zijn echter gegevens over kwaliteit, veiligheid, inclusief wachttijd, en werkzaamheid bij het dier noodzakelijk om een correct en effectief gebruik met een adequate wachttijd te garanderen. Door intensief of onjuist gebruik van antiparasitaire middelen, en in het bijzonder van pyrethroïden, bestaat er ook een risico op resistentieontwikkeling.

In België is het diergeneesmiddel Z-itch vergund voor paarden en ezels die niet voor menselijke consumptie bestemd zijn, voor gebruik bij de bestrijding van zomereceem door het afstotende effect op het stekende insect Culicoides spp.

Geen enkel diergeneesmiddel dat pyrethroïden bevat en vergund is voor kleine herkauwers of runderen is geïndiceerd tegen Culicoides spp. en/of de overdracht van BTV.

Wanneer er in België geen diergeneesmiddel is toegelaten voor een indicatie betreffende een voedselproducerende landdiersoort, mag de verantwoordelijke dierenarts, **uitzonderlijk**, op eigen **verantwoordelijkheid** en met name om **onaanvaardbaar lijden te voorkomen** de cascade toepassen voor de behandeling van de betrokken dieren.

De mogelijke toepassingen van biociden/insecticiden vallen niet onder wetgeving voor diergeneesmiddelen en kunnen worden gecontroleerd op de [website van de FOD Volksgezondheid](#). Er is geen PT18-biocideproduct toegelaten met een specifieke claim tegen Culicoides spp. Toelatingcertificaten of productinformatie die zijn toegelaten in de EU moeten zorgvuldig worden gelezen om te controleren of het product is toegelaten voor gebruik op of in voertuigen voor diertransport.